

Lausuntopyyntö Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaiheen kaavaehdotuksesta

Kunnanhallitus 27.01.2025 § 14
13/10.02.00/2025

Julkinen

Valmistelija Kuntarakennepalvelujen johtaja Timo Möttönen

Asian tausta Pohjois-Karjalan maakuntaliitto on pyytänyt lausuntoa (17.12.2024) Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 2040 2. vaiheen kaavaehdotuksesta.

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaiheen (energia ja maisemat) laatiminen on tullut ajankohtaiseksi erityisesti käynnissä olevan energiakriisin myötä. Puhtaan uusiutuvan energian kysyntä lisääntyy sekä kotitalouksissa että teollisuudessa, ja esimerkiksi vetytalous tarvitsee runsaasti uutta energiaa. Vihreä siirtymä ja energiaomavaraisuuden kasvattaminen toimivat vahvoina ajureina koko yhteiskunnassa. Energiaratkaisut vaativat myös maankäytön osalta selvityksiä, vaihtoehtojen tarkastelua sekä laajasti vaikutusten arviointia.

Pohjois-Karjalan lähtötilanne energian osalta on kansallisestikin vertailtuna hyvä, koska uusiutuvan energian osuus maakunnan kokonaisenergiankäytöstä on peräti 71 % ja energiaomavaraisuus 66 %. Haasteita on kuitenkin monella suunnalla nähtävissä. Sähkönsiirtoverkostot ovat jo tällä hetkellä lähes ääri rajoilla, ja investointipäätöksiä tarvitaan pikaisesti Pohjois-Karjalan ähkönsiirtoverkon vahvistamiseen. Toisaalta tuulivoimantuotanto maakunnassa ei ole edennyt viime vuosina erityisesti tutkavaikutusten vuoksi toivotulla tavalla. Itä-Suomen haasteelliseen tuulivoimantuotannon tilanteeseen on kuitenkin kansallisestikin tartuttu, ja joitakin mahdollisia helpotuksia ja ratkaisuvaihtoehtoja on jo esitetty. Nyt voimassa olevassa Pohjois-Karjalan kokonaismaakuntakaavassa on jätetty voimaan vanhat tuulivoimantuotannon alueet, jotka edellyttävät nyt läpikäymistä ja päivitystä.

Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 2040, 2. vaiheessa käsitellään maakunnan sähkönsiirtoverkoston, uusiutuvan energian (erityisesti tuulivoima ja aurinkoenergia) tuotantoa ja niiden maankäytöllisiä tarpeita sekä maisema-alueita ja pohjavesialueita. Tiedostettuja lisäselvitystarpeita on ainakin sähkönsiirrossa, uusiutuvassa energiassa tuulivoima- ja aurinkopuistojen osalta sekä maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivityksessä.

Maakuntakaavaehdotusta on valmisteltu syksyn aikana eri kaavatyöryhmissä, useissa työneuvotteluissa eri sidosryhmien kanssa sekä eri tilaisuuksien ja tapahtumien kautta. Kaavaluonnoksesta saadut lausunnot ja mielipiteet, yhteensä 93 kpl, ovat olleet keskeinen osa kaavaehdotuksen valmistelua.

Kaavaehdotuksessa tuulivoima-alueiden lopulliseksi määräksi tuli 18 aluetta. Ohjausryhmän keskustelun ja palautteen perusteella maakunnallisesti merkittävän aurinkovoima-alueiden kokorajaa nostettiin kaavaehdotukseen 100 hehtaariin ja aurinkovoima-alueiden suunnittelumääräystä lievennettiin yhtenäisille metsä- ja peltoalueille rakentamisen osalta. Energia-infran osalta keskeisin muutos oli Kontiolahdelta Nurmekseen osoitettava pääsähkölínjan 400 kV yhteystarve, joka kaavaehdotuksessa ollaan osoittamassa Pielisen molemmin puolin. Joitakin muutoksia tehtiin palautteen pohjalta myös 110 kV sähkönsiirtolinjoihin sekä esitettäviin sähköasemiin. Maisema- ja

pohjavesialueisiin ei tullut juuri kaavaluonnoksen jälkeen muutoksia, mutta esimerkiksi tuulivoima-alueita rajattiin pois pohjavesialueilta.

Juuan kunnan intresseissä keskeisimpinä asioita maakuntakaavassa ovat kunnan alueelle sijoittuvat tuulivoima-alueet, sekä energia-infran osalta Pielisen länsipuolelta kulkeva pääsähkölinjan 400 kV yhteystarve. Nämä ovat tärkeitä vihreän siirtymän kannalta kunnalle.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Tanskanen Henri
Päätösehdotus	Kunnanhallitus antaa liitteenä olevan lausunnon Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 2040 2. vaiheen kaavaehdotuksesta
Perustelut	Juuan kunnan intresseissä keskeisimpinä asioita maakuntakaavassa ovat kunnan alueelle sijoittuvat tuulivoima-alueet, sekä energia-infran osalta Pielisen itäpuolelta kulkeva pääsähkölinjan 400 kV yhteystarve. Nämä ovat tärkeitä vihreän siirtymän kannalta kunnalle.
Sovellettavat säädökset	Alueidenkäyttölaki (5.2.1999/132) § 28 Hallintosääntö 5. luku § 2 kohta 5
Päätös	Hyväksyttiin.